

Mona Sahlin: Öppningsanförande på Socialdemokraternas kongress 2009

Talare

Mona Sahlin
Partiordförande

Datum

28 oktober 2009

Det talade ordet gäller

Partivänner,

Jag ska gå över till att tala om vår politik. Om vart vi socialdemokrater vill nå, vilka våra drömmar är, vilket Sverige vi vill bygga. Jag ska tala om vilka steg vi vill ta för att möta de utmaningar Sverige står inför. Hur vi ska göra med jobben, utbildningarna, sjukvården och skolan. Hur vi ska kunna ge ungdomarna plats i samhället.

Det ska jag göra om en stund.

Först vill jag gå igenom hur regeringen har styrt Sverige under mandatperioden, och till vilket Sverige den politiken oundvikligen leder.

Varför befinner vi oss just på en Jobbkongress? Arbete åt alla. Full sysselsättning. Jobben först. Hur vi än uttrycker det, vi socialdemokrater har alltid bottnat där.

Arbete har varit vår utgångspunkt, vårt medel och vårt mål. Med arbete har vi velat bygga landet. Arbetets söner och döttrar, det är vår arbetarrörelse och vår historia. Vi har velat arbeta – för lönen och försörjningen, för gemenskapen, delaktigheten, för barnen och framtiden. Vi har trott på arbetet – som grund för landets ekonomi, som grund för välfärden, som grund för den sammanhållning som vi vill ska präglade Sverige.

Jag har sedan jag blev partiordförande varit fullständigt orubblig: Vi ska aldrig

mer förlora initiativet när det gäller jobben. Vårt parti är, ska vara och ska uppfattas som, det mest trovärdiga när det gäller kampen för jobben. Det har varit mitt första och viktigaste mål som partiordförande.

Därför har jag krävt att vi ska utveckla en skarpare och tydligare jobbpolitik. Alla våra rådslag har haft jobben som utgångspunkt. Vi har rest runt i landet och agiterat och diskuterat. Vi har hämtat in förslag och fakta från entreprenörer, forskare, fackföreningar och yrkesfolk. Vi har hämtat in förslag från medlemmar och supportrar. Många av er som sitter här idag har slitit och kämpat med detta i många månader. Nu är vi där.

Idag har vi en ny och vassare politik för arbete åt alla. En politik för full sysselsättning i en ny globaliserad ekonomi. En starkare arbetslinje. En modern syn på entreprenörskap. Här på Jobbkongressen ska vi fatta besluten.

Och idag, partivänner, har vi också återvunnit förtroendet. Väljarna har uppfattat, och uppskattat, vår omprövning. Vi socialdemokrater står idag för den starkaste jobbpolitiken. Detta är den enskilt viktigaste förskjutningen i svensk politik denna mandatperiod.

Vi socialdemokrater kan gå in i valrörelsen utifrån en ny styrkeposition. I den viktigaste frågan. För nu viker vi inte en tum: Arbete åt alla!

Mot oss, partivänner, står en arbetslöshetsallians. För de lovade fler jobb men levererade färre. De lovade färre i utanförskap men levererade fler. Lika aktiva som de varit i att öka klyftorna, lika passiva har de varit inför arbetslösheten.

Närmare 100 000 jobb har försvunnit det senaste året. De närmaste åren planerar regeringen för att 60 000 lärare, undersköterskor och andra välfärdsarbetare ska förlora sina jobb. Utanförskapet, med moderaternas egen definition, har ökat med 70 000 personer sedan valet. Så ser facit ut. Hittills.

Här har vi också den kommande valrörelsens huvudkonflikt. Fler jobb med en socialdemokratiskt ledd rödgrön regering. Eller ökade klyftor med en borgerlig högerregering.

Sverige slits allt tydligare isär. Människor sorteras i närande och tärande. Klyftan växer mellan anställda och arbetslösa. Mellan män och kvinnor. Mellan friska

och sjuka. Mellan landsändar. Mellan dem som har sina rötter i Sverige och dem som har sina rötter någon annanstans. Mellan dem som ingår i trygghetsförsäkringarna, och den helt nya gruppen av försäkringslösa.

Och, partivänner, klyftan växer mellan löntagare och pensionärer. När Moderaterna säger att de prioriterar dem som jobbar, inte bidragstagarna – då har vi ett tydligt besked att ge: Pension är inget bidrag! Den klyfta som nu växer mellan löntagare och pensionärer kan inte motiveras så.

Pensionärerna har jobbat. För att nästa generation skulle få växa upp i ett bättre och mer rättvist samhälle. Och vi fick det bättre! För detta borde pensionärerna mötas med respekt och med värdighet. Därför är pensionärsskatten oacceptabel. Den är inte anständig.

Får jag leda en rödgrön regering efter valet 2010 så kommer jag, från dag ett, steg för steg, att arbeta för att sluta klyftan mellan pensionärer och löntagare. Lön och pension ska beskattas lika.

Partivänner,

Få regeringar har haft större möjligheter att minska klyftorna och bryta utanförskapet än den som tillträdde 2006. De ärvde stora offentliga överskott, hög sysselsättning och alla möjligheter att investera för framtiden.

De ärvde resurser för att bygga ut utbildningarna, förbättra välfärden och förbereda för en ny tids jobb – eller förbereda för kommande perioder av kris och arbetslöshet.

Men hur förvaltade den borgerliga regeringen dessa möjligheter? Vad gjorde de av dem?

När vi socialdemokrater varnade för att den amerikanska finanskrisen skulle sprida sig ställde sig Anders Borg i Riksdagen och sa att det inte finns anledning till oro, och så fortsatte han montera ner tryggheten och utbildningarna. Sedan kom finanskrisen.

När rekordvarslen började sa arbetsmarknadsminister Littorin att varsel är bara varsel, det blir ett par skitår, jag vet vad vi gör, vi väntar ut dem! Sedan

exploderade massarbetslösheten.

När jobbkrisen spred sig och kommunerna larmade om att de snart måste säga upp personal, då tog Anders Borg på sydvästen, började svamla om vargavinter och meddelade myndigt: Det vore ansvarslöst att ge vård, skola och omsorg mer pengar. Sedan startade kvalitetsraset i välfärden.

Och regeringen fick krypa till korset, åtminstone med en engångsinsats under valåret. Längre sträckte de sig inte.

Nu, när det är uppenbart att skattesänkningar inte ger jobb, att helt andra insatser krävs för att bryta arbetslösheten, då kommer de med ännu mer skattesänkningar – och nu på lånade pengar!

Partivänner,

Så har de gjort. Så har de förvaltat goda förutsättningar. Så har de förvaltat väljarnas tillit när det gäller jobben.

De har trott blint på den mirakelkur de alltid tror på: sänkt skatt. De har trott på de ekonomiska teorier som snart hela världen lämnat: teorier som säger att klyftor skapar utveckling och marknaden fixar allt, bara politiken håller sig undan.

Resultatet är att Sverige halkar efter andra EU-länder. Resultatet är att klyftorna ökar, tillväxten krymper och jobben bara blir färre. Budgetunderskottet skenar. Skattesänkarskulden växer. Det kommer surt efter, som Thomas Östros brukar säga. Resultatet av jobsvecket blir ett välfärdssvek.

Den regering som tillträder i oktober 2010 kommer att ärva allt annat än hög sysselsättning och sparpengar i ladorna. Desto viktigare att Sverige då får en ny regering som sätter jobben först. Det har vi också alla förutsättningar att få.

För på valdagen, partivänner, då görs utvärderingen. Då är det resultaten som räknas. Då ska moderaterna mätas efter sitt viktigaste vallöfte: fler jobb. Då ska vi socialdemokrater byta ut Fredrik Reinfeldts arbetslöshetsallians! Inget annat duger.

Partivänner,

Man frestas att fråga sig: hur kunde det gå så fel? Men är det fel enligt moderaternas bok? Man får väl utgå ifrån att de vill ta ifrån sjuka människor sjukpenningen och försäkringen ett visst datum, oavsett om de blivit friska eller inte. Annars behöver ingen göra så.

Man får utgå från att de vill genomföra avknoppningarna, trots att det är förmögenhetsöverföring från oss många till några få. Att de vill införa separata väntrum inne på offentligt finansierade sjukhus för dem med privata vårdförsäkringar.

Praktiskt inrymt, mitt i det skattefinansierade Södersjukhuset i Stockholm, ligger Arrhythmia. Där kan du genast få hjälp med störningar i hjärtrytmen, trots att väntetiden är sex månader. Om du kan plocka upp 150 000 kronor ur fickan. Så har de gjort. Då är det väl så de vill ha det?

Man får utgå ifrån att de vill sänka skatterna mest för den rikaste tiondelen, så att de få större inkomstförstärkningar än 60 procent av befolkningen får tillsammans. Att de vill att mer pengar ska gå till män än till kvinnor. Den viljan är tydligen väldigt stark, eftersom de är dessutom beredda låna till det! De hade kunnat göra annorlunda.

För politik är att välja. Inte ens finanskrisen har tvingat dem till dessa val. Det är politiska prioriteringar. Med sin politik denna mandatperiod har regeringen visat upp sin framtidvision för Sverige. För den som vill fördjupa sig i detta vill rekommendera två böcker: 'Det sovande folket', författare Fredrik Reinfeldt, och 'Generell välfärdspolitik – bara magiska ord?', författare Anders Borg.

Partivänner,

Vår egen politiska idé, den socialdemokratiska idén, är helt annorlunda. Vår utgångspunkt är att vi blir starkare tillsammans. Vi har en idé om hur samhället, det gemensamma, ska byggas. Inte för att styra människor – utan för att frigöra dem. Grunden är alltid medborgerliga fri- och rättigheter.

Men lika grundläggande för oss är att den egna plånboken inte får avgöra sådant som rätten till utbildning, sjukvård eller en trygg försörjning när man blir

gammal. Den rätten ska vara lika för alla. Arbetslöshet eller sjukdom ska inte få slå sönder familjens hela ekonomi eller tvinga fram enorma förändringar i vardagslivet. Det ska finnas ett ekonomiskt skydd vid sjukdom och arbetslöshet, precis som det ska finnas möjligheter och stöd för att bryta arbetslösheten eller komma tillbaka i jobb efter sjukdom.

Det handlar om jämlikhet. Den jämlikhet som skapar likvärdiga möjligheter till frihet. Jämlikhet är inte frihetens motsats, det är dess förutsättning. Jämlikhet handlar inte om att alla ska bli likadana. Man kan säga att jämlikhet handlar om lika möjligheter att välja olika, och därför bli olika. Och fortfarande bli behandlad med respekt.

Ingen människa är en ö. Människan blir människa först i mötet med andra människor. Det har uttryckts på många sätt. Men vi lever aldrig våra liv oberoende av andra. Mycket av det som är viktigt för vårt eget liv måste vi forma tillsammans med andra.

Ingen kan bygga sitt eget sjukhus bara för sig. Ingen kan bygga sina helt privata vägar genom skogar och städer. Eller ett helt utbildningssystem för de egna barnens kunskapsresa. Mycket få har resurser att på egen hand finansiera sin ekonomiska trygghet när man blir äldre eller blir sjuk.

Men tillsammans kan vi göra just det. Och det finns bara en rimlig utgångspunkt för ett sådant gemensamt, demokratiskt, bygge. På det ordet vilar hela min socialdemokratiska själ och hela mitt socialdemokratiska hjärta. Solidaritet!

Nu börjar allt fler fundera. Blir jag och min familj verkligen vinnare i ett samhälle vars enda utgångspunkt är att sänka skattetrycket? Vad händer med lönerna? Hur mycket högre blir avgifterna i välfärden? Blir det avgifter på utbildning eller annat som förut helt betalades via skatten? Vad är egentligen priset för skattesänkningarna?

Partivänner,

Det är välfärden som är skattesänkningarnas pris. En förskoleplats kostar omkring 13 000 kronor i månaden. En högskoleutbildning kostar cirka 40 000 per år om man läser humaniora. En läkare i utbildning kostar 230 000 kronor

per år. En höftledsoperation eller en knäoperation kostar i runda slängar 100 000 kronor. Vem har råd med det?

Med vår välfärdsmodell sprids de här kostnaderna över livet, mellan generationer och mellan människor – istället för att komma i klump, som en räkning i den egna brevlådan, 30 dagar netto. Det blir billigare för den enskilde, men också för landet.

Sveriges skattefinansierade sjukvård är både mer effektiv och billigare än i länder där var och en betalar ur egen ficka. Det är klart att ett litet fåtal, kan vinna ekonomiskt i ett samhälle där allt mer sköts privat och skatterna blir allt lägre. Den rikaste tiondelen av befolkningen. Den grupp som moderaternas politik gynnar och som har fått mig att säga att de borde vara ett tioprocentparti – inget annat. De allra rikaste kanske klarar att betala högre avgifter och försäkringar.

Men inte ens de vinner i längden på ett samhälle med allt större klyftor och utslagning. För hur långt räcker larm och staket i ett samhälle som förlorar insikten om att vi blir starkare tillsammans?

Partivänner,

Vi socialdemokrater tror inte på det nya sorteringsamhället som växer fram i moderaternas Sverige. Vi tror inte på klassamhället – vi hatar det! Klassamhället är vår främsta fiende. Vi vill att Sverige ska vara ett anständigt samhälle. Ett samhälle som utgår från att människor är olika – men jämlika. Ett samhälle som utgår från att vi är starkare tillsammans.

Vår socialdemokratiska idé är beprövad. Den svenska modellen har hittills varit oöverträffad i att skapa jämlika villkor – och just därför stark utveckling, hög tillväxt och jobb. Och den har lett till större social rörlighet. Något som bara blir allt viktigare i vår snabbt föränderliga värld.

Möjligheternas land ligger i Norden, kanske i Sverige. Ja, det har varit så, och det kan vara så. Om vi vill det, och är beredda att kämpa för den drömmen. Det är vi socialdemokrater. Och det tror vi att många av Sveriges medborgare är. För ställ den drömmen mot den andra.

Ställ den drömmen mot den futtiga drömmen om att sänka skatten lite till, den moderata drömmen om genomsnittlandet Sverige. Nej, vår dröm handlar om att skapa något större och bättre. Den handlar om att utveckla jämlikhet, jämställdhet, frihet och möjligheter för en ny tid.

Valet 2010 blir på det sättet ett tydligt vägval. Det blir inte bara en kamp om skatteskalor. Det blir också en idéernas kamp. Ska vi leva i det klassamhälle, det sorteringsamhälle, som följer på resan mot det europeiska genomsnittssamhället?

Eller ska vi tillsammans bygga möjligheternas land? Det handlar om de många – om alla, inte bara en tiondel. Jag kommer att kämpa varje dag fram till valdagen. Precis som alla ni kommer att göra.

Jag är beredd att bära vår socialdemokratiska dröm ända in i Rosenbad. Fredrik Reinfeldt har kritiserat våra rödgröna vänner för att de har noll års, noll månaders, noll dagars erfarenhet av att sitta i regering. Jag antar att han talade om sig själv för det var precis vad han hade.

Jag har många års, månaders och dagars erfarenhet av att sitta i regering. Fredrik Reinfeldt däremot, han har noll års, noll månaders, noll dagars erfarenhet av att föra en rättvis politik för jobb.

Vänner och kamrater,

Så, hur vill vi leda Sverige? Vilka är våra politiska lösningar? På sex områden ska denna Jobbkongress – ni ombud – göra mycket klara prioriteringar.

Det gäller jobb, utbildning, välfärd, klimat, barns och ungas villkor, och storstäderna. Samtliga områden där förnyelsen av vår politik kommer att vara märkbar. Samtliga avgörande för hur vi når både jämlikhet och jämställdhet i vårt land precis som Nalin Peggul påpekar varje dag, för vi är ett feministiskt parti och det perspektivet bär vi alltid med oss.

Först jobben. Vi ska investera både i klassisk industri och tjänstesektorn – utifrån den insikten att utan den ena tappar den andra i konkurrenskraft och potential. Vi ska investera i fler möjligheter och mer trygghet för de små företagen, entreprenörerna och enmansföretagarna – utifrån insikten att om de

kan växa så växer Sverige.

Vi ska investera i forskning och utveckling, inte minst den forskning och utveckling som driver fram klimatomställningen och de nya gröna jobben. Och här ska vi aktivt använda EU. Vi ska investera i de kreativa näringarna, IT, design, kultur, dataspel. Vi ska investera i utbildning – brett och återkommande – utifrån insikten att vad företagen behöver för att växa är utbildad och omställningstrygg arbetskraft.

Låt oss markera det tydligt på vår Jobbkongress: Sverige ska ta den väg som leder framåt. Vi ska uppåt i förädlingskedjan. Framåt i utvecklingskraft. Till bättre jobb och bättre betalda jobb. Till jobb som kräver mer utbildning. Där finns framtidens jobb! Därför ska Sverige konkurrera med kunskap och kompetens – inte med låga löner.

Då behövs också starka fackföreningar och trygghet på arbetsmarknaden. Det är trygga människor, och trygga företag, som vågar.

Framtidens vinnare är de mest kunniga och kreativa, det mest flexibla och förändringsbenägna landet. Jag vet att det kan vara Sverige. Och jag vet att Wanja, Stefan, Ylva, Ella och hela fackföreningsrörelsen håller med om den analysen. Jag tror till och med att det blir svårt att hitta någon i det privata näringslivet som ser annorlunda på det.

Därför ska vi vårda och utveckla vår facklig-politiska samverkan. Därför ska vi stå upp för samverkan mellan parterna på svensk arbetsmarknad! Därför ska vi slåss för kollektivavtalen. För det är detta – och inget annat – som är den svenska modellen!

Och självklart, partivänner,

Självklart ska ett land som Sverige, som siktar på att konkurrera framgångsrikt, ha en a-kassa som bidrar till en snabb och trygg omställning! Avgifterna till a-kassan ska inte vara beroende av risken för arbetslöshet. Taket i a-kassan måste höjas. Målet måste vara att 80 procent ska ha 80 procent av tidigare lön i ersättning. Inget annat duger.

Låt oss också tillsammans slå fast på denna Jobbkongress: varje arbetad timme

behövs! Bland Sveriges funktionshindrade är sysselsättningsgraden bara drygt femtio procent idag. Bland personer med utomeuropeisk bakgrund är den ungefär lika låg. Hur många miljoner arbetade timmar förlorar vi inte på det på några år?

Vi vill införa mentorskap och trainee-platser i välfärden – för både unga och erfarna. Vi vill jobba mer offensivt med lönebidragsanställningar så att fler kan gå från tillfällig förtidspension till jobb. Vi vill införa det vi kallar Kraftsam – möjligheter för personer med komplexa problem att jobba efter sina förutsättningar. Vi vill fortsätta arbeta mot diskriminering.

Varje arbetad timme behövs. Därför finns det ett beslut som jag inte vill att vi ska fatta på vår Jobbkongress. Det är att generellt förkorta arbetstiden. Eller att dela på jobben, som en del uttrycker det. Det är inte så att det finns ett fast antal jobb som det handlar om att dela upp.

Problemet i Sverige är att det finns för få jobb. Inte att det är för många som vill jobba. Det kan aldrig vara ett problem för ett arbetareparti som socialdemokraterna.

Människors vilja till arbete är nationens främsta tillgång. Vi ska inte korta arbetstiden. Vi ska investera för fler jobb och fler som står rustade att ta dem. Vi ska investera i omställning så att det går fort att ta sig mellan jobben. Vi ska inte höja pensionsåldern – men vi ska investera i bättre jobb som människor både vill, orkar och kan arbeta längre i. För det måste vi, om vi ska klara vårt välfärdsuppdrag för framtiden.

Det gäller både kvinnor och män! Heltid ska vara en rättighet – deltid en möjlighet.

Arbetsmiljöarbetet måste förstärkas, inte minst på kvinnodominerade arbetsplatser. Vi ska gå vidare med arbetet att utveckla välfärdens mönsterarbetsplatser. En jämnare delning av föräldraförsäkringen ska påbörjas – det är i alla fall vad jag vill. Både kvinnor och män, mammor och pappor, behövs på en stark och jämlik arbetsmarknad. Och vårdnadsbidraget ska bort. Kvinnor ska inte göras bidragsberoende av Kristdemokraterna.

Vi viker oss inte en tum här heller: Hela lönen – och halva makten! Det är ett

feministiskt partis utgångspunkt.

Partivänner,

Nästa område – utbildning. Idag är utmaningen att se till att det livslånga lärandet blir verklighet för alla. Svenska företags konkurrenskraft och svensk produktivitet beror av att det lyckas. Därför är en arbetslinje som inte är en utbildningslinje efter 2010 ingen stark arbetslinje.

Därför vill vi göra om Arbetsförmedlingen till en kompetensförmedling där hela samhällets utbildningsmöjligheter finns att tillgå – oavsett vem man är och hur mycket eller litet utbildning man redan har.

Kvaliteten måste höjas på all utbildning – hela vägen från förskola till spetsforskning. Vi ska bygga ut högskolan – och förbättra den. Vi ska bygga ut Komvux. Vi ska komplettera med en Kompetensförsäkring. Sverige behöver ett nytt Kunskapslyft.

Vi ska göra det möjligt att vidareutbilda sig – som ung, som anställd, som företagare eller under perioder då man står mellan två jobb. Kunskap ska alltid vara möjlig. Det fantastiska med kunskap – det är att den bara växer när den delas av fler.

Utbildningssystem kan användas för att sortera, för att upprätthålla klassamhällen, eller för att riva hindren och göra utveckling och klassresor möjliga. Med politiken avgör vi vilket.

Ni hörde Ewa Fröling läsa ur ”En antologi om klass” nyss: ’Det är inte för att man är smart som man går vidare. Det är för att det finns möjligheter.’ Dessa möjligheter är vår socialdemokratiska ambition och vår vision. Det är en väldig skillnad mellan det och Jan Björklunds skola där barnen inte ens hunnit tappa mjölkttänderna innan de ska sorteras och få betyg.

Partivänner,

Det tredje är välfärden. Först, det viktigaste: Vi viker aldrig från vård efter behov! Nej till försäkringspatienter i skattefinansierad välfärd. Nej till den borgerliga fria etableringsrätt som är till för att ge valfrihet för producenten. Nej

till vårdval Stockholm som ökar skillnaderna i vård mellan stads- och kommundelar.

Vi vill skärpa kvalitetskraven i alla skattefinansierade verksamheter – och de måste vara tydliga. Så att man som utförare vet vad som krävs. Så att man som medborgare vet vad man får. Och så att skattepengar till välfärd också går till välfärd.

Vi vill flytta fokus i välfärden tillbaka från producent till patient. Det är medborgarnas tillgång till välfärd av hög kvalitet på jämlika villkor som vi ska garantera. Det är vår uppgift.

Vi har jobbat mycket med detta i våra rådslag. Vi kommer att diskutera det mer här på vår Jobbkongress. Vi ville lämna den position där vi hamnat, där vi mer stod för systemen men ibland glömde de människor systemen var tänkta för. Det måste vi lämna på allvar och för alltid. Det gör vi nu, på denna kongress.

Vi socialdemokrater vill, vi orkar, vi vågar och vi ska ta på oss utmaningen att kvalitetssäkra välfärden för framtiden – och att finansiera den. De utmaningar välfärden står inför kommer att bli kostsamma. Därför måste vi våga stå upp för att kvalitet kräver många arbetade timmar – och skattepengar.

Resultatet av skattesänkning blir välfärdssänkning. Eller som våra vänner i Norge skulle ha sagt: skattecutt för några – de rike, blir välfärdskutt för alle. Och därför måste vi sätta jobben först!

Det är därför jag säger: klarar vi inte jobben så klarar vi inte svensk ekonomi. Och då klarar vi inte välfärden heller. Tre utgångspunkter som jag vill att vi skriver i illröd eldskrift: Jobben först. Skatt efter bärkraft. Välfärd efter behov.

Tidvis har vi socialdemokrater varit pressade av att vi sagts vara emot valfrihet. Idag står vi tydligt upp för medborgarnas rätt att välja. Istället har regeringen Reinfeldt fastnat i driftsformerna. De säljer ut Apoteket, trots att det blir dyrare för patienterna – för sakens skull, för att staten inte ska äga ens om det är det bästa för medborgarna. De tvingar landstingen i hela Sverige att införa vårdval Stockholm den 1 januari 2010. Trots, eller just för att den modellen skapar klyftor i vården.

De knoppar av, inte för elever och brukares skull, utan av ideologiska skäl. Avknoppning, detta nymodiga uttryck från moderaterna för att privatisering fått en dålig klang... Vad vi än kallar dem, nya eller gamla moderater – problemet är att de är moderater.

Det blir strid om valfriheten i valrörelsen. Och det kommer att vara de borgerliga som får svårt i debatten den här gången. Tibble gymnasium i Stockholm såldes för 9,2 miljoner men var värd 40-50 miljoner. Vantörs hemtjänst, förskolorna i Årsta – det finns många exempel och summorna är härresande! Pengarna kammades hem av enskilda. Men de tillhörde skattebetalarna. Och de borde tas tillbaka – ur moderaternas partikassa!

Det fjärde området. ”Unga tvingas till kyrkan för mat.” så skrev Metro häromveckan. ”Fler unga söker socialbidrag” så har det låtit i TV och radio. ”För Linnéa, 5, är en pizza lyxmat” skrev Expressen i sin serie om fattiga barn. Andelen barn som växer upp i fattiga familjer har ökat med 50 procent de senaste tre åren.

Någonting håller på att gå riktigt snett i Sverige. Sveriges barn och unga håller på att bli jobbkrisens stora förlorare. Det kan aldrig vara en framtidsinriktad politik. Jag vill att vi socialdemokrater ålägger oss själva att låta ett ungdomsperspektiv genomsyra alla politikområden på alla nivåer som vi är aktiva i, den närmaste mandatperioden. Ett samhälle som stryper de ungas möjligheter och trampar på deras framtidshopp är ett förlorat samhälle!

Vi ska uppnå målet att 50 procent av en ungdomskull ska ta sig in på högskolan. Därför vill vi bygga ut den. Vi vill bygg Komvux, för att ge fler den chansen. Bort med den borgerliga så kallade jobbgarantin som bara garanterar passivitet. In med Jobbstart och utbildningsstart. Ungdomshus, samlingslokaler, idrott, teater och kultur! Satsa på Kulturskolan – en fantastisk uppfinning som vi inte använt fullt ut.

Förbättra de ekonomiska villkoren för ensamstående föräldrar och för studenter som har barn. Alla måste kunna bo! Det måste bli fart på bostadsbyggandet så att unga människor kan flytta hemifrån.

De stora ungdomskullarna är ingen ursäkt, som Jytte Guteland brukar säga, för att ställa ungdomarna vid sidan av. Det är en uppmaning att låta dem ta plats!

En del av er minns säkert SSU:s kampanjer mot förgubbningen i vårt parti under tidigare decennier. Bosse Ringholm var den drivande då. Han lämnar nu följaktligen sin plats i riksdagen.

SSU är på krigsstigen igen. Jytte Guteland leder ett, med rätta, mycket kampvilligt SSU. Och idag vill jag instämma i SSU:s krav och uppmanar er alla – i arbetarekommuner och partidistrikt: låt de unga ta plats på våra egna socialdemokratiska listor inför valet!

Partivänner,

Vi socialdemokrater drar inte slutsatsen att finanskrisen måste lösas först. Vi drar inte slutsatsen att klimatkrisen ska lösas av några andra i första hand. Vår slutsats är att finanskrisen och klimatkrisen kräver samma svar. Mer av demokratiskt inflytande, mer internationell samverkan, mer gemensamma regelverk. Fler ledartröjor, mer mod, mer ändrad livsstil. Kort sagt, mer politik.

På klimatmötet i Köpenhamn vill vi se ett avtal som omfattar alla länder. Där EU och världens rika länder går före och tar sin del av ansvaret – för att växande ekonomierna också ska ta sitt. Vi har principerna.

Därför driver vi följande krav i Köpenhamn: En internationell avgift på utsläpp från flyg och sjöfart. Global utsläppshandel inom konkurrensutsatt energiintensiv industri. En klimatfond inom klimatkonventionens regi finansierad av de rika länderna och den globala handeln med utsläppsätter.

För klimatkrisen är inget som kommer märkas först senare, den märks idag och framför allt i fattigare länder. Därför är vår gröna dröm röd. Eller vår röda dröm är grön. Så måste det fortsätta vara.

Partivänner,

Hjalmar Mehr som var borgarråd i Stockholm på 60- och 70-talet sa en gång: Stockholmare är också människor. Även om vi är många. Det hade han rätt i.

Jag är Stockholmare, men jag är född i Västernorrland. Ibbe är Stockholmare, men han är född i en bergsby i Turkiet. Ingvar Carlsson, han är Tyresöbo, men kommer från Borås. Göran Persson, han har inte kommit hit än, men hans resa

gick från Vingåker, via Norrköping och Örebro, över Stockholm och Malmö – och nu är han tillbaka i Sörmland. Och Bosses och mina barn de bor i USA, i Hultsfred och i Nacka. Just nu.

Så här ser Sverige ut – inte bara i det socialdemokratiska partiet – miljoner människor finner sin väg till storstäderna. Så ser det också ut i världen. Så ska vår utgångspunkt se ut när vi lämnar det gamla synsättet att stad och land är separata enheter. Det är de inte. Människor rör sig. Fram, och ibland tillbaka.

Jag vill därför att vi den här kongressen förflyttar också vårt synsätt på våra storstäder. En mycket stor del av storstadens befolkning är inflyttad. Deras resa har ofta gått genom utbildningssystemet. Den utvecklingen har vi socialdemokrater drivit fram. Inte minst genom en kraftig utbyggnad av högskolor och universitet. Det har varit vår viktigaste väg för att bryta klassamhället.

Idag kan därför fler söka de kvalificerade jobben. Och fler tar sig på detta sätt in till staden – för att stanna längre eller kortare tid. Detta vill vi bygga vidare på när vi nu bejakar storstadsbornas drömmar.

Storstadens arbetsmarknad är rörlig och måste vara rörlig. Då måste kommunikationer och kollektivtrafik vara bra. Då måste dagis ha lite mer flexibla öppettider. Bostadsmarknaden måste vara rörlig och vi vill ha blandad bebyggelse och full fart på bostadsbyggandet! Det här ska vi diskutera och besluta här på Jobbkongressen.

Det finns också utmaningar i storstäderna: segregationen, klyftorna, en ojämlig tillgång till välfärden. Detta måste brytas. Miljonprogramsområdena måste rustas upp. Låt oss hjälpas åt att värna välfärden – både på orter med liten befolkning och i storstäderna där den hotas av tilltagande segregation.

Låt oss också hjälpas åt att dela på ansvaret för flyktinginvandringen – den ordning vi har nu fungerar inte. Detta har inte minst Anders Lago lärt oss mycket om. Det finns även framgångsmöjligheter att dela.

Låt storstäderna växa med företag och jobb, och värderingsrikedom och mångfald. Och se till att de kan vara de viktiga tillväxtmotorer de är! Carin Jämtin, Ilmar Reepalu, Anneli Hultén och alla andra storstadskamrater ska

kunna åka hem på söndag med ett starkt stöd för att vi ska kunna göra bra valresultat i våra storstäder. Ni är viktiga för oss alla. Stå på er!

Partivänner,

Vi har ett citat med i våra riktlinjer som jag vill nämna. Det är Facundo Unia som berättar såhär: ”Många som jag träffar skuldbelägger sig själva och drar sig för att anmäla. ’Om jag inte varit gay, om jag inte hållit min partner i handen, om jag inte haft de här kläderna eller de här kläderna så skulle det aldrig ha hänt’ ... Tänk dig ett heteropar som blivit misshandlat och tänker: ’Om jag bara inte hållit min tjej i handen’. Det händer inte.” Nej, och det ska förstås aldrig heller behöva hända homosexuella.

All kärlek är lika mycket värd – och nu har vi tagit ett steg till med rätten att få gifta sig. Det finns fler steg vi måste ta. Jag vill tacka åt våra kyrkopolitiker och deras kamp för giftermål i kyrkan för alla par som så vill!

Men, partivänner,

I dag nämner jag Facundo Unia av ett annat skäl. Facundo blev angripen och sönderslagen av nationalsocialistiska ungdomar när han gick i Prideparaden 2003. Angriparna var alltså medlemmar i ett ungdomsförbund vars moderparti är och har varit representerat i flera kommunfullmäktige i vårt land – bland annat Södertälje och Haninge.

Deras bröder och kusiner försöker idag komma in i riksdagen. I slips och kavaj och med gott självförtroende. Och en politik byggd på fördomar, på öppen främlingsfientlighet. På allt annat än den demokratiska principen om alla människors lika värde.

Stieg Larsson, som efter sin död kanske blivit mer känd och respekterad än någonsin, har skrivit mycket om Sverigedemokraterna. Det var så vi träffades första gången. Hans råd var alltid: bemöt Sverigedemokraterna som den politiska rörelse de är. De kan inte bekämpas med förbud, våld eller socialvård. Bemöt dem med en politisk motrörelse som värnar demokrati och yttrandefrihet!

En sådan motståndsrörelse måste vi vara – och är vi i vårt socialdemokratiska

parti! Därför har vi tagit debatten. Därför är beskedet så tydliga från vårt rödgröna regeringsalternativ. Vi ger aldrig Sverigedemokraterna inflytande – aldrig någonsin, aldrig någonstans, aldrig någon gång! Och det gäller också passivt inflytande.

Om ni visste vad det värmer mig att det alltid är när jag talar om detta som applåderna blir som starkast!

Partivänner,

Jag träffade nyligen Parvin Ardalan från Iran. I fjol tilldelades hon Olof Palmepriset. Men hon kunde inte vara med på prisutdelningen. Hon arresterades på planet, blev fråntagen sitt pass och förbjöds att lämna Iran. Gång på gång har hon trakasserats och kastats i fängelse.

Nu har hon äntligen varit här på besök. Parvin har sagt såhär: – Jag måste vara modig. Vi som lever här måste orka kämpa för förändring. Jag arbetar för att kvinnor och män ska ha samma rättigheter, och jag kan inte förstå hur det kan vara brottsligt. Nej, det är klart att det inte är brottsligt.

Mänskliga rättigheter handlar om allas rättigheter – alla människors! Mänskliga rättigheter är också kvinnors rättigheter – också i Iran! Jag har fortfarande det gröna bandet till stöd för kampen för demokrati i Iran.

Det borde kanske utrikesminister Carl Bildt underrättas om – han som oavbrutet bloggar om världen, men för vilken kvinnor verkar vara en blind fläck. I drygt 500 blogginlägg som han skrivit förekommer ordet kvinna bara vid sju tillfällen, ordet jämställdhet en gång. Det är skamligt.

Om vi gör anspråk på att vara en stark röst för mänskliga rättigheter måste vi också våga sjunga solo mot de stora makterna och mot extremister var de än finns när de kränker de mänskliga rättigheterna.

Minns Pela och Fadime.

Vår rörelse är global. För oss måste alltid solidariteten vara gränslös.

Partivänner,

Nu ska vi snart börja jobba. Nu ska många drömmar växa till en större. Många idéer ska bli till en sammanhållen tydlig socialdemokratisk politik. Sedan bär vi vår gemensamma idé, vår dröm och vår konkreta politik till val.

Vi socialdemokrater har en idé om ett gemensamt samhällsbygge. Jag har kallat det möjligheternas land. Det är ett Sverige byggt på insikten att vi är starkare tillsammans. Samma insikt ska också prägla Jobbkongressen. Nu jobbar vi, i full styrka, tillsammans! Och jag är så stolt över att få leda vårt socialdemokratiska parti i den kampen.

Tack.

Taggar

2000-tal, 2009, Kvinna, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/mona-sahlin-oppningsanforande-pa-socialdemokraternas-kongress-2009>